

Reševanje stanovanjske krize: Predlogi Evropskega parlamenta

Evropski parlament poziva države EU, naj se bolj intenzivno lotijo stanovanjske krize in zagotovijo dostopna stanovanja za vse ter vložijo več v dostojna domovanja.

©AdobeStock_Mulderphoto

Primanjkanje cenovno dostopnih stanovanj je v EU vse večja težava, saj najemnine in cene stanovanj vztrajno rastejo.

Parlament je [21. januarja sprejel resolucijo](#), v kateri je pozval države članice, naj primerno bivališče prepoznajo kot temeljno človekovo pravico, ki jo zagotavlja zakonodaja. Vsakdo naj bi imel dostop do dostojnega, "zdravega" bivališča z dostopom do [kakovostne pitne vode](#), stranišča, kanalizacije in zanesljive energije, so dejali evropski poslanci.

Stanovanjska kriza - težava za vse

Stanje se je posebej poslabšalo za lastnike z nizkim dohodkom in najemnike, a so stroški bivanja vse višji tudi za ljudi s srednje visokim prihodkom. Še posebej enostarševske družine, velike družine in mladi s prvo zaposlitvijo imajo pogosto prenizke dohodke, da bi si lahko privoščili tržne najemnine, hkrati pa previsoke, da bi bili kandidati za socialna stanovanja.

Stanovanjsko krizo je dodatno izpostavil tudi [izbruh koronavirusa](#), saj je bilo veliko ljudi primoranih v času veljave ukrepov za omejitev gibanja bivati v nizkokakovostnih stanovanjih. Srednjeročno bo kriza verjetno še dodatno povečala število brezdomcev.

Kaj sploh pomeni dostopno stanovanje?

- Razmerje med najemninami oziroma cenami stanovanj in dohodki je najpogosteje uporabljen kriterij za ugotavljanje dostopnosti stanovanj.
- Med letoma 2010 in 2018 je več kot 40 odstotkov svojega prihodka za stroške bivališča porabilo okoli 10 odstotkov Evropejcev. Med državami pa so bistvene razlike.

Kaj povzroča stanovanjsko krizo?

Preoblikovanje domovanj v finančno premoženje je eno od glavnih vzrokov za naraščajoče stroške. Ljudje kupujejo druge domove, da si z njimi zagotovijo dodaten prihodek in dopolnjujejo pokojnine. Cene nepremičnin rastejo tudi zaradi tujih investicij, zaradi platform, kot je Airbnb, pa je manj stanovanj dostopnih za prebivalce, še posebej v mestnih središčih.

Poleg vsega tega pa se med državami močno razlikujejo politike socialnih stanovanj.

Stanovanja v EU: podatki

- V zadnjih treh letih je cena nepremičnin v EU povprečno zrasla za pet odstotkov.
- Državni vložki v socialna stanovanja predstavljajo le 0,66% evropskega bruto domačega proizvoda.
- Neustrezne bivanjske razmere stanejo evropska gospodarstva 195 milijard evrov letno.

Kaj predlaga Parlament

EU lahko na stanovanjski trg vpliva neposredno preko predpisov o državni pomoči, fiskalno zakonodajo in zakonodajo s področja konkurence ter s sprejemanjem smernic in priporočil. Na primer: spremembe predpisov glede državne pomoči bi lahko olajšale vladam, da podprejo vse skupine, ki težko pridejo do ustreznih bivališč po tržnih pogojih.

Evropski poslanci so v resoluciji:

- ponovili zahtevo, naj si EU zastavi cilj odpraviti brezdromstvo do leta 2030,
- pozvali Komisijo in države EU, naj v skladu z zelenim dogovorom z obnovami stanovanj dajejo prednost zmanjševanju izpustov in energetske učinkovitosti,
- spodbudili države članice, naj pri financiranju socialnih investicij sodelujejo s socialnimi partnerji, civilno družbo in zasebnim sektorjem,
- pozvali države članice, naj se lotijo boja proti diskriminaciji ogroženih skupin na stanovanjskem trgu,
- pozvali Komisijo, naj do sredine leta 2021 predstavi zakonodajne predloge, ki bivališča namesto kot tržno blago obravnavali kot človekovo pravico,
- pozvali Komisijo in države članice, naj več vlagajo v socialna, javna, energetska učinkovita, dostojna in dostopna stanovanja.

[Več o delu Parlamenta na področju socialnih politik](#)

Več

[Dosje postopka](#)

[Raziskava: Politike za zagotavljanje dostopnih stanovanj \(2020\)](#)

[Poročevalka Kim van Sparrentak \(Zeleni/ESZ, Nizozemska\)](#)